

Gastouderbureau *Een Nieuw Begin*

Protocol Wiegendood

Helaas komt het in Nederland af en toe voor dat een baby tijdens kinderopvang overlijdt onder het beeld van wiegendood, zowel in dagverblijven als bij gastouders. Aandacht voor preventie en voorzorgsmaatregelen kan het risico - dat in het bijzonder voor jonge baby's tussen 3 en 9 maanden relatief hoger blijkt uit te vallen dan in thuissituaties – tot het uiterste beperken.

Alle gastouders moeten kennis dragen van de preventieaanbevelingen zoals vermeld in dit protocol (en zoals die zijn gepubliceerd in de reeks Veilig Slapen op de websites www.wiegendood.nl en www.veiligslapen.info).

Gastouderbureau *Een Nieuw Begin* ziet daar op toe.

De adviezen gelden zeker voor de eerste twee levensjaren.

Wat kunt U doen om de veiligheid te bevorderen?

1. Leg een baby nooit op de buik te slapen.

- Een baby op de buik te slapen leggen maakt het risico van wiegendood wel vier tot vijf maal groter dan gemiddeld. Bij een verkouden baby nog iets meer, bij een huilbaby aanzienlijk meer. Leg een baby dus zelfs niet één enkele keer op de buik te slapen, bij voorbeeld omdat het kind alleen dan troostbaar lijkt. Er zijn helaas diverse voorbeelden dat zo'n uitzondering fataal afliep.
- Er zijn bepaalde, maar niet vaak voorkomende (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging (tijdelijk) wel wenselijk kan zijn. Vraag de ouders in zo'n geval om een schriftelijke verklaring van hun arts te overleggen en berg een kopie op in het dossier wat beheerd wordt door Gastouderbureau *Een Nieuw Begin*
- Wijs ouders die zonder medische reden buikligging wensen, nadrukkelijk op de preventieadviezen. Willen zij desondanks dat hun baby in buikhouding slaapt (soms hebben zij hun kind daar al aan gewend) en wil Gastouderbureau *Een Nieuw Begin* dat aanvaarden, leg deze opdracht dan schriftelijk vast, met redenen omkleed en door de eindverantwoordelijke ouders ondertekend.
- NB: Kiest een ouder wordende baby, die gezond is, in goede conditie en motorisch zo ontwikkeld dat vlot om en om draaien geen probleem is, regelmatig zelf voor op de buik slapen, dan is vasthouden aan steeds

terugleggen op rug niet zinvol. De baby steeds terugdraaien zal dan telkens de slaap verstoren. Gemiddeld zijn baby's met vijf maanden in staat om zelf van rug naar buik en weer terug te draaien, maar sommigen zijn er pas met negen maanden aan toe. Let bij een buikslaper wel extra op de bedveiligheid!

- Stel ook een schriftelijke verklaring op, wanneer ouders willen dat hun baby wordt gefixeerd. Vraag naar de reden. Het vastleggen van baby's om rugligging te bevorderen wordt in Nederland in beginsel ontraden. Wordt fixeren bij uitzondering door de dokter raadzaam geacht, dan dient het te gebeuren met een 'veilig geacht' hulpmiddel, consequent en elke keer weer uiterst zorgvuldig toegepast. Raadpleeg voor methode en randvoorwaarden de publicatie 'Voorwaarden voor veilig fixeren', die tegen geringe vergoeding bij de stichting wiegendood is te bestellen.
- Bevestig om vergissingen te voorkomen aan het bed van een buikslaper een kaart met "Buikslaper". In geval van fixeren kan een kaart met "Fixeren" en met beide een kaart met "Buikslaper en Fixeren" er op. (Zie bijlage)
- Omdat veranderingen in routine duidelijk een risicoverhogend effect hebben, is het aan te raden om een baby die bij het slapen gaan aan een fopspeen is gewend, die ook bij de gastouder consequent voor het slapen, te geven. Aanbevolen wordt het gebruik van een fopspeen na de leeftijd van 10 maanden af te bouwen. Gebruik voor een speen geen koord of lint dat langer is dan 10 centimeter.
- Gebruikt een baby medicijnen, vraag dan om het advies van de behandelend arts en ga na of is gecontroleerd op slaapverwekkende bijwerking (sommige artsen letten daar onvoldoende op!).

Ad 1.1. Aansprakelijkheid

De schriftelijke verklaringen moeten duidelijk aangeven hoe en waarom van de preventieadviezen wordt afgeweken en dienen om te kunnen aantonen dat de gastouder zorgvuldig te werk is gegaan. In geval van aansprakelijkheidsstelling is dat van belang.

Er bestaat enige jurisprudentie in strafrechtelijke en civielrechtelijke

Procedures. Juridische aansprakelijkheidsstelling valt te toetsen aan de mate waarin men nalatig dan wel onzorgvuldig is geweest, opzettelijk dan wel onopzettelijk. Bij beoordeling zal worden gekeken naar beleid en uitvoering. Wettelijke voorschriften zijn van een hogere orde dan raadgevingen/aanbevelingen, maar het is verstandig om interne regels niet te laten afwijken.

Naast juridische is er morele aansprakelijkheid. In dat kader is van belang dat Gastouder(s) zichzelf achteraf geen verwijten hoeven maken over zaken die hadden kunnen worden voorkomen. De preventieaanbevelingen Veilig Slapen berusten op de richtlijn Preventie Wiegendood en worden in Nederland breed ondersteund, door (medische) organisaties die zich bezighouden met babyzorg als consultatiebureaus en de GGD, maar ook door bv. Consument en Veiligheid.

Ad 1.2 Inbakeren

Als ouders een baby aanbieden met het verzoek deze op de door hen toegepaste wijze in te bakken, dient allereerst te worden nagegaan of het inbakeren wordt gedaan in overleg met consultatiebureau of kinderarts en of de juiste, veilige methode wordt toegepast, met goed materiaal en binnen veilige leeftijdsgrenzen. Over inbakeren zonder indicatie bestaat in Nederland geen consensus. De

jeugdgezondheidszorg hanteert een voorlopige richtlijn met het uitgangspunt dat inbakeren in beginsel niet moet, zo lang nut en noodzaak niet overtuigend zijn aangetoond. Onder meer een Nederlandse studie naar hanteerbare remedies voor excessief huilende baby's, waaronder inbakeren en de sindsdien opgedane praktijkervaring hebben duidelijk aangetoond dat ouders vooral met regelmaat, vast ritme en prikkelreductie excessief huilen en onrustig gedrag kunnen voorkomen en beteugelen. Tijdig inbakeren heeft bij heel jonge baby's hetzelfde effect, maar daar zijn wel voorwaarden aan verbonden.

Een baby die niet in goede conditie is of bv. koorts heeft mag nooit worden ingebakerd.

Op verkeerde wijze of met ongeschikte middelen inbakeren kan risicovol zijn en de kans op het ontwikkelen van een heupafwijking bevorderen.

Strikte leeftijdsgrenzen zijn van belang:

Een al wat oudere baby die er ingebakerd of losjes ingepakt is slaagt om te draaien, belandt in een potentieel levensbedreigende situatie!

Huilbaby's vormen een probleem. Zowel voor ouders als voor artsen. Slechts in een beperkt aantal gevallen valt een te behandelen oorzaak te achterhalen. Het beste advies aan ouders is om snel hulp en advies te vragen, zeker als zij, met de beste bedoelingen, geneigd zijn om steeds met actie op het huilen te reageren. De verstoringen waar dat toe leidt, doen het huilen eerder toe- dan afnemen. Het aanhoudend huilen drijft ouders tot wanhoop.

Het meest doeltreffend is dan om zoveel mogelijk rust en regelmaat en vermindering van prikkels na te streven. Dat kan zonder veiligheidsrisico's en geeft de meeste kans op (snel) resultaat. Soms is inbakeren daarbij een hulpmiddel.

Ouders worden in zo'n geval door het consultatiebureau geïnstrueerd. Voor de consultatiebureaus is daartoe een landelijke standaard ontwikkeld, waarin wordt omschreven wanneer en hoe veilig en verantwoord kan worden ingebakerd en wanneer het moet worden ontraden. Het actuele advies is om inbakeren bij voorkeur na de vierde maand af te bouwen en uiterlijk na de zesde maand geheel na te laten in verband met toenemende veiligheidsrisico's.

Meer over inbakeren in de rubrieken "Veelgestelde vragen en Huilbaby" op de website www.wiegedood.nl.

2. Voorkom dat een baby te warm ligt

- De factor warmtestuwing speelt een waarneembare rol onder de baby's die onder het beeld van wiegedood overlijden. Door koude overlijdt zelden een baby.
- Zo lang de voetjes (geven uitsluitel als het nekje doet twifelen) van een baby in bed prettig (= lauw) aanvoelen, heeft deze het niet te koud. Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm!
- Zorg dat het niet te warm is of wordt in de slaapvertrekken. De verwarming hoeft er niet vaak aan. De aanbevolen slaapkamertemperatuur is 15 tot en met 18 graden. Hang desnoods een thermometer op.

- Leg een baby bij voorkeur te slapen in een babytrappelpak, of maak het bedje laag op, met een goed ingestopt laken en een dekentje. Gebruik nooit een dekbedje. Ook geen losliggende dekbedhoes met een dekentje erin. Combineer geen trappelpak met ander beddengoed. Laat een baby nooit met bedekt hoofd slapen!

3. Zorg voor veiligheid in het bed

- Te zachte matrassen zijn blijkens vele onderzoeken een duidelijk verhoogd risico.
- Gebruik nooit een kussen, een kussenachtige knuffel, zachte hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje.
- Voor een fopspeen mag niet meer dan tien centimeter koord worden gebruikt.
- Maak het babybed kort op: dat wil zeggen zo dat de voetjes vrijwel tegen het voeteneinde liggen. Dit is bedoeld om te voorkomen dat het kind onder het beddengoed schuift. Vermijd ook het opvullen van ruimte aan het voeteneinde met dubbelgeslagen dekens of een kussen.
- Laat slaapkamertjes en beddengoed regelmatig luchten. Raadpleeg voor de meest actuele adviezen inzake producten op de websites het overzicht "Producten veilig/onveilig" of bestel achtergrondinformatie die tegen geringe vergoeding kan bestellen in de rubriek 'Informatie bestellen' op www.wiegedood.nl.

4. Voorkom gezondheidsschade door (mee)roken

Niet alleen voor wiegedood is roken een risicofactor. Rook kan een baby veel schade doen, met blijvende gevolgen. Daarom mag nergens binnenshuis gerookt worden.

5. Houd voldoende toezicht

- Kijk telkens als je een kindje naar bed brengt even in de andere bedjes.
- Houd nieuwkomers/jonge baby's zoveel mogelijk extra in het oog. Er zijn sterke aanwijzingen dat veranderingen in omstandigheden en routine bij (jonge) baby's stress en slaapverstoring kunnen veroorzaken. Wanneer er geen opvang plaatsvindt in het ouderlijk huis maar in het huis van de gastouder, verschilt de situatie vergeleken met die in het ouderlijk huis. Het is daarom verstandig om ouders van jonge baby's de gelegenheid te bieden om voorafgaand aan het eerste opvangmoment enkele malen met hun baby op gewenningsbezoek (bij voorkeur met slaaperiode) te komen.
- Ga in elk geval eens per drie kwartier ter controle langs alle kinderen.
- Maak gebruik van een babyfoon.

De gastouder(s) zijn verantwoordelijk voor het toepassen van deze regels. Zij worden geacht eventuele problemen in de praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen (ongelukken of bijna-ongelukken) moeten zij de ouders en Gastouderbureau *Een Nieuw Begin* meteen op de hoogte stellen.

Als er ondanks alle voorzorgen toch een baby in opschijnlijk slechte conditie wordt

aangetroffen, prikkel het kind dan door het aan te tikken, de voetzolen te kietelen en het op te pakken en zie of het zich herstelt. Zo niet, sla dan terstond alarm (112 bellen **met vermelding reanimatie van een baby**). (***)

Waarschuw zo nodig de bureu en laat hen toezicht houden op de andere kinderen.

Start reanimatie: geheugensteun zie bijlage

Zodra het ambulance personeel de reanimatie overnemen, bel dan direct de ouders.

Het is van belang om van begin af aan feiten te noteren zoals het tijdstip, de omstandigheden en de betrokkenen.

**** Het is van belang om actief te handelen, omdat er sprake kan zijn van een zogeheten ALTE (Apparent Life Threatening Event = ogenschijnlijk levensbedreigende gebeurtenis), die ten goede kan worden gekeerd. Een baby die bleek, blauw en/of slap wordt aangetroffen, kan na prikkeling betrekkelijk snel weer bijkomen.*

SAMENVATTING PREVENTIE MAATREGELEN

- Stel ouders met een jonge baby voorafgaand aan plaatsing enkele keren in de gelegenheid om hun kind aan de sterk veranderende omstandigheden en de nieuwe routine te laten wennen.
- Houd jonge baby's tijdens het slapen extra goed in de gaten.
- Leg een baby nooit op de buik te slapen, ook niet één keertje.
- Hang bij uitzonderingen (verklaring vereist) een bordje met een Buikslaper of Fixeren aan het bedje.
- Controleer steeds alle kinderen als je er een naar bed brengt. Kijk als het niet vaker kan minimaal een keer per 3 kwartier.
- Zet de babyfoon aan als je niet bij de andere kinderen bent.
- Ventileer de slaapkamer regelmatig en zorg dat het er niet te warm is.
- Maak het bedje laag op en gebruik geen dekbed.
- Rook nooit in huis.

HANDELEN IN GEVAL VAN CALAMITEIT

- Blijf kalm.
- Prikkel de baby (zonder krachtig te schudden!).
- Bel direct 112 **met vermelding reanimatie baby en adres**.
- Waarschuw zo nodig de bureu.
- Start reanimatie.
- Laat de ouders waarschuwen.
- Maak notities (tijdstip, omstandigheden en betrokkenen).

Aanbevolen wordt om in geval van plotseling en onverwacht overlijden daarvan tevens melding te maken aan de Landelijke Werkgroep Wiegendood via het speciale meldnummer: 06 – 512 93 788.

Raadzaam is om in geval van een calamiteit alle omstandigheden zo spoedig mogelijk en zo volledig mogelijk te noteren. Veel gegevens zijn essentieel of van groot belang om naderhand bij te dragen aan het zoeken naar een oorzaak.

Noteer t.b.v. een op te stellen observatieverslag tijdstip van de gebeurtenis, de aangetroffen situatie in het bedje, de houding van de baby, de kleding en de temperatuur (ook die van de baby).

Gastouderbureau *Een Nieuw Begin* beseft dat in geval van overlijden nazorg voor de ouders, de gastouder en eventuele andere betrokkenen heel belangrijk is.

Goede communicatie tussen alle betrokkenen staat daarbij voorop. In de eerste plaats hebben de ouders recht op volledig inzicht. Aandacht voor alle betrokkenen en openheid over de gang van zaken voorkomen dat het rouwproces extra wordt belast. De werkgroep en de stichting kunnen adviseren en behulpzaam zijn bij nazorg.

Buikslaper

Buikslaper en Fixeren

Fixeren

Informatie bestellen www.wiegenndood.nl

juli/augustus 2010

De stichting ontwikkelt en verspreidt wetenschappelijk verantwoorde voorlichting en informatie. De folders en publicaties zijn gericht op diverse doelgroepen: ouders en verzorgers, studenten, (para) medische beroepsgroepen, kinderopvang en wiegendouders.

Het materiaal wordt tegen zo gering mogelijke kosten ter beschikking gesteld. Bij elke publicatie worden de kosten voor verzending per post of per e-mail vermeld. Bestellen kan alleen volgens de aanwijzingen onderaan.

Alle actuele preventiefolders kunnen kosteloos worden gedownload. Enkele gedrukte edities zijn nog beschikbaar voor organisaties in de gezondheidszorg. Zie onder Informatie Downloaden of neem contact op met het secretariaat. De kosten worden hieronder aangegeven, voor postbestellingen is het bedrag inclusief portokosten.

Op aanvraag verzorgt de stichting scholing en voorlichtingsbijeenkomsten.

1. Veilig Slapen. Publieksfolder in kleur met de meest actuele, op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde preventieadviezen, gericht op (aanstaande) ouders en verzorgers. Herziene druk 2003. Een exemplaar van deze gedrukte folder wordt kosteloos meegestuurd bij bestelling van ander informatiemateriaal.

U kunt 1 exemplaar afzonderlijk ontvangen door het sturen van een aan uzelf geadresseerde en met € 0,44 gefrankeerde correspondentie-envelop met in linker bovenhoek VS.

De volledige aanbevelingen Veilig Slapen zijn te lezen op deze website in de rubriek Veilig Slapen en downloaden is kosteloos.

1 a. Samen slapen met jonge baby is riskant. Toelichting op punt 4 van de aanbevelingen Veilig Slapen. Met bevindingen uit actueel onderzoek. Laatst herzien: oktober 2007.

Kosten voor 2 pagina's A4 geprint per post: € 1,50. Digitaal in pdf: € 1,00.

1 b. Borstvoeding en verantwoord fopspeengebruik. Toelichting op punt 6 van de aanbevelingen. Uitvoerige onderbouwing van adviezen inzake wel/niet gebruiken van fopspeen en tijdig afbouwen. Laatst herzien: maart 2007.

Kosten voor 2 pagina's A4 geprint per post: € 1,50. Digitaal in pdf: € 1,00.

(1a en 1b samen per post: € 2,50).

2 a. Veilig Slapen, tweetalige versie Turks/Nederlands. Folder in kleur, herdruk 2003. Kosteloos bij bestellen van meer informatie. Stuur voor 1 exemplaar afzonderlijk een aan uzelf geadresseerde envelop met € 0,44 postzegel en vermelding VS/Tu in de linker bovenhoek. Zie voor de inhoud de toets met de Turkse vlag bovenaan.

2 b. Veilig Slapen, tweetalige versie Marokkaans/Nederlands. Folder in kleur, herdruk 2003. Kosteloos bij bestellen van meer informatie. Stuur voor 1 exemplaar afzonderlijk een aan uzelf geadresseerde envelop met € 0,44 postzegel en vermelding VS/Tu in de linker bovenhoek. Zie voor de inhoud de toets met de Marokkaanse vlag bovenaan.

3. Safe Sleeping. Engelstalige versie van Veilig Slapen. Folder in kleur; uitgave 2002. Kosteloos bij bestellen van meer informatie.

Stuur voor 1 gedrukt exemplaar afzonderlijk een aan uzelf geadresseerde en met € 0,44 gefrankeerde envelop met in linker bovenhoek SS.

Zie voor de inhoud op deze website onder de toets met de Engelse vlag bovenaan deze pagina. Downloaden kan kosteloos.

4 a. Sicher Schlafen. Duitstalige versie van Veilig Slapen. Zie voor de inhoud op deze website onder de toets met de Duitse vlag bovenaan deze pagina.

Kosten voor 2 pagina's A4 geprint per post: € 1,50. Downloaden is kosteloos.

4 b. Dormir en Sécurité, Franstalige versie van Veilig Slapen. Zie voor de inhoud op deze website onder de toets met de Franse vlag bovenaan deze pagina. Kosten voor 2 pagina's A4 geprint per post: € 1,50. Downloaden is kosteloos.

5. Voorbeeld-protocol voor kinderopvang. Actueel praktijkmodel met richtlijnen voor preventie en omgang met de risico's in kinderopvang: dagverblijven, crèches, gastouders. Met adviezen t.a.v. beleid inzake bijzondere of afwijkende wensen van ouders, aansprakelijkheid, inbakeren en handelwijze in noodgevallen. Laatste aanvulling: augustus 2009.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 3,50. Digitaal in pdf: € 3,00.

5a. Protocol + 20 folders Veilig Slapen per post: € 4,55.

6. Babyartikelen veilig/onveilig. Doorlopend actueel gehouden, gedetailleerd overzicht van op baby's gerichte producten met specifieke aandacht voor aspecten van (on)veiligheid en onterechte of onjuiste claims van fabrikanten of winkeliers en met adviezen voor aanschaf en gebruik van babyartikelen. Zie voor de tekst de uit twee delen bestaande rubriek Producten veilig/onveilig op deze website.

Kosten voor toezending per post (16 pagina's A4): € 5,50. Digitaal in pdf: € 3,00.

7. Voorwaarden voor veilig fixeren. Fixeren (vastleggen) wordt in beginsel ontraden. Er is zelden een goede reden voor. Bovendien ontstaat, als het niet op zeer zorgvuldige en verantwoorde wijze gebeurt, de kans op (fatale) ongelukken. Deze publicatie geeft aan op welke wijze onder bijzondere omstandigheden gedurende een beperkte periode een baby op veilige wijze tijdens het slapen kan worden vastgelegd. Laatst herzien: december 2009.

Kosten voor 2 pagina's A4 geprint per post: € 1,50. Digitaal in pdf: € 1,00.

Inzichten en achtergronden:

9 a. Wat wij weten van wiegendood (dr. A.C. Engelberts, kinderarts). Toegankelijk geschreven, wetenschappelijk verantwoorde en actuele basistekst met incidentie-overzicht voor scripties en spreekbeurten, voor opleidingen en beroepsveld. Laatst herzien: juli 2010.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 3,00. Digitaal in pdf: € 2,20.

9 b. Voortschrijdend inzicht in wiegendood (dr. H. Wierenga, kinderarts). Overzicht in historisch perspectief van toenemende kennis en inzichten inzake wiegendood. Basistekst voor scripties en spreekbeurten. Publicatie 2002; laatst aangevuld: juni 2006.

Kosten voor 6 pagina's A4 geprint per post: € 3,20. Digitaal in pdf: € 2,20.

9 c. Wiegendood niet alleen voor ouders een traumatische ervaring (dr. M.P. L'Hoir, klinisch pedagoog en psychotherapeut). Inventarisatie van wat het trauma te weeg kan brengen, de gevolgen voor rouwverwerking en welke rol hulpverlening past. Basistekst voor scripties en spreekbeurten. Juni 2002.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 3,00. Digitaal in pdf: € 2,00.

9 d. De epidemie van wiegendood (dr. G.A. de Jonge, oud-hoogleraar kindergeneeskunde). Na tientallen jaren richtinggevend onderzoek en op basis van een schat aan ervaring komt de auteur tot de conclusie dat er sprake is van: Voornamelijk een cultuurschijnsel. DTP 4 pagina's A4. Publicatie 2004; laatst aangevuld: augustus 2009.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 3,00. Digitaal in pdf: € 2,00.

10. Wiegendood, ervaringen en inzichten. Handboek onder redactie van dr. G.A. de Jonge, kinderarts, dr. M.P. L'Hoir, psychotherapeut en klinisch pedagoog, dr. J.H. Ruys, kinderarts en dr. B.A. Semmekrot, kinderarts. Systematisch overzicht van de bevindingen van doorlopend Nederlands onderzoek en internationale literatuurstudie. Unieke bundeling van de huidige inzichten.

ISBN 90 901 6316 6; 160 pagina's. November 2002. Prijs € 7,00 + verzendkosten € 3,00 = € 10,00. (Bij bestellen van twee exemplaren tegelijk zijn de verzendkosten € 4,00; bij drie stuks € 4,00; meer exemplaren in overleg). De porto- en verzendkosten van 1 exemplaar naar adressen in Europa bedragen € 5,44 voor standard en € 7,50 voor priority zendingen.

NB: De publicaties **1a** en **1b** kunnen dienen als actuele herziening van de desbetreffende hoofdstukken in het boek. Kosten Boek + 1a en 1b + verzendkosten: € 12,00.

11. ALTE. Uitvoerige toelichting op het verschijnsel Apparent Life Threatening Event (ogenschijnlijk levensbedreigende gebeurtenis), dat meestal ten onrechte in verband wordt gebracht met wiegendood. Met overzicht van uiteenlopende mogelijke verklaringen en aandacht voor nazorg. Toegankelijk gestelde leidraad voor voorlichting van ouders. Laatst herzien: februari 2004.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 3,60. Digitaal in pdf: € 2,60.

12. Richtlijn Preventie van Wiegendood, in 2007 opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) en Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN) en in 2009 overgenomen door het Centrum Jeugdgezondheid van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). De richtlijn is te raadplegen via www.nvk.pedinet.nl onder 'richtlijnen NVK' en via de website www.rivm.nl.

De richtlijn is in de plaats getreden van de Consensus Preventie van Wiegendood. Uitgave CBO, Utrecht, 1996. Deze is voor studiedoeleinden nog te bestellen, maar wegens de te kopiëren omvang (38 pagina's) alleen in overleg.

Informatie voor (wiegendood)ouders:

16. Postmortaal onderzoek. Op nabestaanden gerichte voorlichting. Empathische toelichting op doel, belang en fasen van postmortaal onderzoek, in het bijzonder wanneer de oorzaak van het overlijden onduidelijk is. Tekst kan dienen als leidraad voor overleg van ouders en arts. Laatst herzien: november 2008.

Kosten voor 4 pagina's A4 geprint per post: € 2,00. Digitaal in pdf: € 1,00.

17. Omgang met een volgend kind. Thuisbewaking of niet? Informatie voor ouders over extra zorg na wiegendoodervaring. Centraal staat de vraag wat men kan doen als een volgend kind zich aandient. De (on)mogelijkheden van een homemonitor en het begeleidingsprogramma in samenwerking met het consultatiebureau worden uitvoerig besproken. DTP 8 pagina's A4. Laatst herzien: oktober 2008.

Kosten voor 8 pagina's A4 geprint per post: € 3,50. Digitaal in pdf: € 2,50.

Bestellen?

Uitsluitend op de onderstaande wijze:

1. Maak uw keuze en bereken als u meer dan één publicatie wilt het verschuldigde bedrag voor postverzending of voor pdf per mail.
2. Maak het bedrag over op ING banknummer **505 99 47** t.n.v. **Stichting Wiegedood, Voorweg 64, 2431 AR Noorden.**
3. Noteer onder mededelingen duidelijk de **bestelnummers** van de gewenste informatie en stuur een e-mail met uw bestelling en uw adres. Als u digitaal of vanuit een bedrijf per verzamelstaat overboekt, wordt door de bank vaak niet **uw volledige adres** vermeld. Stuur voor een postbestelling dus altijd een email (via de contact toets in de balk bovenin de pagina) met uw adres, want zonder correcte adressering kan uw bestelling **niet** worden verzonden.

Na bijschrijving op ons gironummer wordt uw bestelling z.s.m. verzonden. Als u een iets hoger bedrag overmaakt, wordt het meerdere in dank als donatie aanvaard.

NB: Het bovenstaande systeem - met altijd betaling vooraf, zonder facturering, accept-giro's en administratie - houdt de kosten laag. Wilt u t.b.v uw eigen administratie bij uw bestelling een factuur ontvangen, dan bedraagt de toeslag: € 1,50. Geef bij uw bestelling aan '+ **factuur**'. De factuur wordt dan meegezonden.

Bankcodes voor bestellingen vanuit België (en andere Europese landen): IBAN: NL69 INGB 0005 0599 47 en BIC: INGBNL2A. Voor het buitenland gelden hogere portokosten. Informeer tevoren per e-mail.